

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Maassluis

Postbus 55
3140 AB Maassluis

T 010 – 5919243
E info@adviesraadsamenlevingszakenmaassluis.nl
I www.adviesraadsamenlevingszakenmaassluis.nl

uw kenmerk	Mail van 12 oktober	datum	28 oktober
ons kenmerk	Oktober 2016-1	bijlage(n)	geen

onderwerp Reactie op het Beleidsplan en het uitvoeringsplan Handhaving MVS 2016 t/m 2019

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,

De Adviesraad heeft kennis genomen van het beleidsplan en het uitvoeringsplan handhaving dat U op 12 oktober toestuurde met het verzoek dat de Adviesraad, als deze formeel advies wil uitbrengen, het uiterlijk dinsdag 18 oktober laat weten.

Hierbij delen wij U mede dat de Adviesraad geen formeel advies zal uitbrengen. Voor zover wij in deze korte tijd kennis hebben kunnen nemen van het beleidsplan en het handavingsplan zijn ons geen punten opgevallen waar we een andere beleid of andere activiteiten zouden adviseren dan in deze stukken is vastgelegd.

Niettemin willen we U enkele punten die uit de inventarisatie onder de leden naar voren kwamen niet onthouden. Mogelijk kunt u er bij de verdere vormgeving van het beleid en het activiteitenplan uw voordeel mee doen.

1. Een goede handhaving van de regels van de Participatiewet is van groot belang voor het draagvlak voor de regelingen. De gemeenschap besteedt een groot bedrag aan de maatregelen en naarmate eenieder er meer van overtuigd is dat de middelen rechtmatig en effectief worden besteed zal er minder discussie over zijn. Dit vergt ook veel van de sociale dienst zelf. Deze is de spil in het informeren, in de dienstverlening aan de cliënten, bij het controleren en bij het daadwerkelijk sanctioneren. “Stroomopwaarts heeft door de samenvoeging van meerdere organisaties”, zoals in de nota wordt aangegeven, “te maken gehad met onduidelijkheden over te volgen procedures en verschillen in de gehanteerde werkwijze”. “De dienstverlening zal in de eerste jaren van de planperiode uitdrukkelijk aandacht hebben”. Wij onderstrepen de noodzaak daarvan en hebben in het verleden diverse malen op punten gewezen en zullen ook de komende tijd hier aandacht voor blijven vragen.
2. In deze nota wordt er geen aandacht aan besteed dat een goede handhaving begint met het treffen van maatregelen die ook handhaafbaar zijn. In het verleden heeft de Adviesraad

bijvoorbeeld al eens aangegeven dat het de voorkeur verdient om een regeling te maken met een gering aantal deelnemers met een flink bedrag dat echt effectief is boven een regeling waar veel mensen aan deel kunnen nemen doch waar ieder voor een klein bedrag in aanmerking komt. Voorts hebben regelingen met harde, gemakkelijk te controleren grenzen de voorkeur boven regelingen waar veel gegevens, individuele beoordeling en interpretatie voor nodig zijn. Goede handhaving begint dus met het opstellen van maatregelen op een wijze dat ze effectief handhaafbaar zijn. Deze notie missen we in uw beleidsplan als het gaat om preventieve maatregelen.

3. Het uitvoeringsplan bevat voor een deel herhalingen van het beleidsplan en zou meer informatie kunnen geven over wat men feitelijk van plan is. De uitvoering is wellicht een voortzetting van uitvoeringsactiviteiten in de afgelopen tijd en het is mogelijk dat men van het standpunt uitgaat dat het genoegzaam bekend is. Een risico bij deze benaderingswijze is dat er onvoldoende kritisch wordt teruggekeken op het verleden en wordt geanalyseerd of men van deze ervaringen kan leren. Een risico is ook dat het naar de buitenwereld niet transparant is. Het is dan voor een cliëntenraad moeilijk om verbeteringen in de aanpak van de handhaving aan te kaarten.

Ditzelfde geldt ook voor het beleidsplan. Daar komt bijvoorbeeld de vraag wat men wel en niet wil handhaven niet aan de orde. Zo kaartte de Adviesraad reeds verscheidene malen onderwerpen aan (bijvoorbeeld bij de tegenprestatie en de taaleis) om meer duidelijk te maken wat het beleid is, dat men wil handhaven.

De doelstelling in het beleid is, zo lezen we, dat voorzieningen worden getroffen voor burgers die het echt nodig hebben en dat U alert bent op situaties waarin dit niet het geval is. Waar specifieke handhavingsprojecten op gericht zullen zijn, hoeveel er zullen worden ontwikkeld en wanneer en met wie ze worden gedaan komt echter niet aan de orde. Voorts zijn kennelijk werkprocessen geüniformeerd bij het samengaan van de drie diensten en dienen er nog meer werkprocessen te worden geüniformeerd. Wat de resultaten van de uniformering zijn is niet duidelijk en de actiepunten voor de komende tijd vermeldt u helaas niet.

Ook waarop de verwachting is gebaseerd dat “De stroomlijning van de interne en externe processen er toe zullen leiden dat voor cliënten van de gemeenschappelijke Sociale Dienst Stroomopwaarts steeds duidelijker wordt wat zij van Stroomopwaarts mogen verwachten....” is niet duidelijk en vergt uitwerking in concrete acties.

De Adviesraad geeft U meer concreetheid en minder vrijblijvendheid in het beleidsplan en uitvoeringsplan in overweging.

4. De Adviesraad weet niet hoe de rapportages die Stroomopwaarts voor ogen heeft over handhaving er uit zullen zien. “De eerste rapportage zal na afloop van 2017 plaats vinden”, zo geeft de nota aan. Wij dringen er op aan deze rapportages zo in te richten dat er ook ontwikkelingen zijn te ontdekken in de intensiteit van de controles en de toename dan wel de afname van mensen die in de fout gaan en het aantal keren dat het wel het voornemen was om controle uit te voeren doch dat dit door personeelsgebrek of anderszins niet is gelukt. Daarbij is het vanuit de gemeentes ook relevant om een beeld te krijgen hoe het in

elk van de gemeentes is gesteld met de handhaving en de opbrengsten daarvan. Dit uiteraard tegen de achtergrond van de situatie (bijvoorbeeld het aantal verstrekkingen) in die gemeente. De gemeentes dienen in staat te zijn te beoordelen of ze evenwichtig door Stroomopwaarts worden behandeld.

5. De nota geeft aan dat volgens de huidige regelgeving van het rijk bij schending van de inlichtingenplicht hoge boetes opgelegd moeten worden. De rechter heeft echter bepaald dat de hoogte van de boete dient te worden bepaald op de mate van verwijtbaarheid en de terugbetalingscapaciteit van degene die regels heeft overtreden. De minister heeft een aanpassing van de regelgeving aangekondigd. Stroomopwaarts zal daarom het foldermateriaal up to date houden zo is het voornemen in de nota. Dit doet de vraag rijzen of de sociale dienst zelf niet in staat is om een sanctiebeleid te ontwikkelen waarbij men voldoende rekening houdt met de rechtspraak.
6. Eén van de uitgangspunten bij de dienstverlening is dat deze waar mogelijk digitaal geschiedt. De doelgroep kent echter een relatief hoog percentage digibeten. De Adviesraad geeft U in overweging er op toe te zien dat Stroomopwaarts de dienstverlening zo inricht dat deze ook van de dienstverlening gebruik kunnen maken.

Bart Luttk

Voorzitter van de Adviesraad Samenlevingszaken Maassluis